

Posudek Rigorózní práce Mgr. Marie Bendové na téma „Souvislosti zrcadlových neuronů a schizofrenie ve vybraných aspektech kognice“

FF UK, Praha 2017

Zrcadlové neurony byly poprvé popsány v roce 1992. Funkce zrcadlových neuronů nebyla zatím zcela vyjasněna, ale předpokládá se, že mohou být důležité pro pochopení činů ostatních lidí i pro procesy učení nových dovedností pomocí imitace. Někteří vědci považují tento objev za jeden z nejvýznamnějších nedávných objevů v neurovědách. Téma předkládané rigorózní práce je tedy velmi aktuální. Autorka svoji práci navazuje na svoji předchozí práci diplomovou, oproti které se však zaměřila na detailnější analýzu experimentů, podrobnější analýzu dat, výsledků a hledání dalších argumentů pro podepření předešlých závěrů.

Předkládaná rigorózní práce má klasické členění na část teoretickou v délce 51 stran a část empirickou v délce 40 stran, následuje bohatá diskuse a seznam literatury.

Teoretická část práce je členěna na tři obsáhlé části. V úvodních dvou kapitolách autorka definuje zrcadlové neurony, jejich základní charakteristiku ve vztahu k motorice, sociálním kognicím a jazyku. Závěrečná kapitola je zaměřena na onemocnění schizofrenie, které je prezentováno netypicky proti běžně používané MKM-10 formou nové 5. revize DSM. Autorka tak využila zcela nové teorie o tomto onemocnění. Ve spojitosti se schizofrenií je pak prezentován vztah onemocnění se zrcadlovými neurony, sociální kognicí a změnami na mozku.

Empirická část práce probíhala ve spolupráci s NÚDZ a jejím cílem byla snaha o porozumění onemocnění schizofrenie a poznání jejich charakteristik. Výzkumný projekt se sestával ze tří samostatných výzkumných částí. První se zaměřil na rozdíl v konektivitě zrcadlových oblastí mozku během resting state u pacientů s první atakou schizofrenie a zdravých lidí. Druhá experimentální část výzkumu se zabývala aktivitou zrcadlových oblastí u pacientů s první atakou a zdravé populace. Závěrečná třetí výzkumná část popisuje odlišnost souběžné aktivace různých oblastí mozku v průběhu různých podmínek experimentu. Výzkumný soubor tvořilo 61 osob, 29 medikovaných i nemedikovaných pacientů během první epizody schizofrenie a skupina 32 zdravých dobrovolníků. Pro sběr dat autorka použila několika metod - vyšetření magnetickou rezonancí, Edinburg Handedness Inventory, PANSS a Seznam slov, který sama vytvořila.

V rámci celkového hodnocení práce musím konstatovat, že teoretická část je zpracována velmi přehledně, kvalitně, autorka vychází z četných zahraničních zdrojů. Navíc je znát, že má autorka toto téma velmi dobře zpracováno a v dané problematice se skvěle orientuje.

Na empirické části musím ocenit nejen její pečlivé zpracování, ale především pak práci na sestavování výzkumné metody – Seznamu slov, kde se autorka nechala inspirovat výzkumem Ruschemeyera et al. (2014), a navíc spolupracovala s lingvisty. Veškeré závěry jsou dobře prezentovány a podrobeny bohaté diskusi v závěru práce.

Seznam literatury, jak již bylo řečeno výše, je velmi bohatý a vychází z četných nových zdrojů.

Rigorózní práce je zpracována kvalitně, jde o práci na vysoké odborné úrovni včetně její aktuálnosti a přesahem do dalších možností v pokračování výzkumu. Předkládaná práce zcela splňuje požadavky kladené na tento typ práce a plně ji doporučuji k obhajobě s celkovým hodnocením prospěla.

V Praze 13.4.2017

MUDr. Gabriela Šivicová

